

The CCB-bulletin, no 3, June 2003 (new style)
<http://www.wageningen-ur.nl/ccb/>

In this Bulletin:

UPCOMING EVENTS

1. Information meeting sixth framework EU (Dutch language, 9 July 2003)
2. EZ workshop: Biomassa breed aan de slag (Dutch language, 9 July 2003)

VACANCIES

3. PhD-student positions at Nordic Centre for Studies of Ecosystem carbon Exchange
4. PhD and Postdoc positions at the Institute for Environment and Sustainability (EC, deadline 27 June 2003)

NEWS ITEMS

5. Rapport Ruimtelijk Planbureau: Energie vraagt meer ruimte in 2020 (Dutch)
6. NOVEM versus CPB: Verkeer anders ordenen vermindert CO₂? (Dutch)
7. The Green who won't give up: Max Nicholson 1904-2003
8. European commission proposes EU Water Fund
9. CO₂-emissiehandel vanaf 2005 helpt de Energietransitie (Dutch)
10. New forest six times the size of Glasgow required to absorb CO₂ from planned roads
11. KNMI Klimaat rapport 2003: Afbraak ozon laag mogelijk de oorzaak van veranderend windklimaat?

1. Information meeting sixth framework European Commission (Dutch)

Energy, Transport, Aeronautics, 9 July 2003

Op 9 juli 2003 organiseert Senter/EG-Liaison in samenwerking met Novem een voorlichtingsmiddag over de tweede oproep voor de prioriteiten 4 en 6 van het Zesde Kaderprogramma van de Europese Commissie. Het doel van de bijeenkomst is het toelichten van de inhoud van de > oproep, de specifieke onderwerpen en de procedures. Daarnaast biedt de dag potentiële indieners de mogelijkheid nieuwe partners te vinden, te discussieren en specifieke vragen te stellen. De bijeenkomst zal een middag bestrijken en eindigen met een borrel. Het definitieve programma wordt u twee weken voor de bijeenkomst toegezonden. Tijdens de bijeenkomst zullen projectadviseurs van Senter/EG-Liaison en Novem spreken. Daarnaast zal de Europese Commissie en een ervaren indiener vertegenwoordigd zijn. Afhankelijk van het aantal inschrijvingen en de interessegebieden zullen er mogelijk parallelle deelsessies plaatsvinden.

DG Onderzoek m.b.t. Milieu (prioriteit 6.3): De oproep gaat over alle 8 onderwerpen uit het milieuwerkprogramma DG TREN m.b.t. :

Energie (prioriteit 6.1): De oproep richt zich met name op het beheer van de energievraag en van de hernieuwbare-energievoorziening in gemeenschappen met hoge prestaties ("CONCERTO"-Initiatief).

Transport (prioriteit 6.2): De oproep bestrijkt een viertal taken waarvan er drie zijn gericht op prijsbeleid en investeringen. De vierde taak is gericht op veranderingen in het Europese spoorwegsysteem.

Aeronautics (prioriteit 4): De oproep richt zich op geïntegreerde projecten op het gebied van "Integrated Focused Downstream research"

Meer gedetailleerde informatie over de inhoud van de betreffende oproepen vindt u in de bijlagen bij deze uitnodiging. Omdat het deels gaat over zeer specifieke onderwerpen raden wij u aan om te verifiëren of uw onderwerp aan de orde komt. Neemt u anders eerst contact op met uw adviseur van Senter/EG-Liaison.

U kunt zich elektronisch aanmelden via onderstaande website, De kosten bedragen EUR 25.

Senter/EG-Liaison

Telefoon: 070-373 52 50

Fax: 070-373 56 50

Web: <http://www.egl.nl>

2. EZ workshop: Biomassa breed aan de slag (1 juli 2003)

(Bron: Nieuwsbrief Energie Transitie EZ, 28 mei: energietransitie@minez.nl)

1 juli: Transitie Biomassa, publieke workshop voor de vaststelling van de visie over de rol van biomassa in de toekomst en mogelijke transitiepaden, o.l.v. Theo Herwijnen (ministerie van Economische Zaken). U kunt zich nu reeds vooraanmelden bij tenkroode-vansee@wxs.nl onder vermelding van "vooraanmelding workshop transitie biomassa 1 juli 2003" met opgave van naam, adres, telefoon, organisatie en functie.

Biomassa kan verder met het door hen voorgestelde plan van aanpak. De actieve rol daarin van bedrijven en organisaties kon rekenen op enthousiaste reacties van de opdrachtgever Hugo Brouwer (EZ). Praten, denken (over de visie en over duurzaamheidscriteria) en het uitvoeren van concrete acties (marktplaats ontwikkeling, pilots) zijn de pijlers voor het komende jaar. De werkgroep Duurzaamheidsafspraken van biomassa is reeds van start gegaan onder leiding van Hans Jager (SNM) en heeft gekozen voor drie hoofdpunten om mee te starten:

- De CO₂/klimaat balans van producten (energie, fuels en chemie) op basis van biomassa, met als doel een advies voor een methodiek om accuraat en simpel de werkelijke vermindering van broeikasemissies door bioproducten te berekenen en presenteren.
- De overige emissies van bioproducten, met als doel een korte en lange termijn visie op de aanvaardbaarheid van emissies (als NO_x en kwik) bij duurzame bioproducten.
- De duurzaamheidsrandvoorwaarden die moeten gelden voor import van biomassa (ecologisch en sociaal), met als doel een goed en hanteerbaar systeem om te voorkomen dat biomassa gebruik in Nederland leidt tot ongewenste effecten in het buitenland.

De werkgroep Marktplaats biomassa zal binnenkort met marktpartijen om de tafel gaan zitten om een businessplan te ontwikkelen voor een marktplaats. Cruciaal bij nog onontwikkelde markten is dat het product gespecificeerd kan worden, dat er organisaties meedoen die namens kleine aanbieders het aanbod van biomassa in goede banen kunnen leiden en dat er commitment is van vragers en aanbieders. Door 25 biomassastrategen

wordt daarnaast in zeer korte tijd een visie op de toekomst voor biomassa vastgesteld. Op de workshop op 1 juli (zie de agenda aan het eind van deze nieuwsbrief) wordt deze gepresenteerd.

Shell: "De ideale technologie voor biobrandstof bestaat nog niet"

Shell is nog voorzichtig met verdere investeringen in de commerciële productie van biobrandstoffen. "De ideale technologie bestaat eigenlijk nog niet", zegt Leo Petrus, projectleider Biobrandstoffen bij Shell Global Solutions. "We studeren hierop, maar ik kan over die technologie nog weinig zeggen."

Juist vorige week trad de EU-richtlijn voor biobrandstoffen in werking. De richtlijn, die ook in het deelprojecttransitie biomassa van groot belang is, zegt dat de Europese Unie in 2005 2%, en in 2010 5,75% van zijn transportbrandstoffen uit biomassa moet putten. "Dat betekent dus dat in 2005 ruim 8 miljoen ton brandstoffen uit biomassa moet komen, en in 2010 zelfs 25 miljoen ton", aldus Leo Petrus tijdens een bijeenkomst van Duurzame Chemie Ontwikkeling, vorige week. "Dat is een enorme uitdaging." De ambitieuze doelstellingen zouden, gezien de korte termijn, volgens Shell vooral door de bestaande technologieën moeten worden gerealiseerd, zoals de ethanoluit suiker- en zetmeelhoudende grondstoffen en diesel uit plantaardige oliën. Maar deze grondstoffen hebben nogal wat nadelen, zoals de concurrentie met de voedingsindustrie en de beperkte beschikbaarheid. Voor de middellange en langere termijn is de grote voorraad aan lignocellulosehoudende biomassa zoals stro en dunningshout zeer aantrekkelijk. Petrus schat het totale volume daarvan op ruim 5 miljard ton. Shell heeft recent geïnvesteerd in de logen-proeffabriek in Canada, die uit lignocellulose ethanol maakt. Petrus twijfelt echter over de bruikbaarheid van een andere belangrijke kandidaat, het Fischer-Tropsch-proces, voor de productie van biodiesel uit lignocellulosehoudende biomassa: "De juiste techniek, een hogedrukproces bij hoge temperatuur, is er nog niet klaar voor. Bovendien is er sprake van een logistieke misfit. Voor een rendabel bedrijf is een grote Fischer-Tropsch fabriek nodig, goed voor 2% van het Europese diesel-volume. Naar zo'n grote fabriek moet ongeveer 50.000 ton biomassa per dag worden vervoerd. Dat is enorm."

Een belangrijke conclusie van Petrus luidt dat de productie van biobrandstoffen voorlopig twee tot drie maal zo duur is als van benzine en diesel uit olie. "Lagere accijnzen voor biobrandstoffen is dus noodzaak", bepleit de Shell-man. Overigens studeert VROM momenteel op methoden om de implementatie van biobrandstoffen te stimuleren.

3. Two PhD-student positions open for application

The Nordic Centre for Studies of Ecosystem carbon Exchange and its Interaction with the Climate System (NECC).
Centre for Geobiosphere Studies (CGB)
Department for Physical Geography and Ecosystem Analysis
Lund University, Sweden

Within the newly established Centre of Excellence the Nordic Centre for Studies of Ecosystem Carbon Exchange and its interactions with the Climate System are two PhD student positions available. The NECC is a cooperation network of 14 research groups in Iceland, Denmark, Finland and Sweden. The centre combines the existing Nordic flux measurements of carbon dioxide and methane from different ecosystems in one Nordic flux-network. NECC is funded by the Nordic Centre of Excellence (NCoE) Pilot Programme from 2003 to 2007. The NCoE was initiated by the Jointed Committee of the Nordic Natural Science Research Councils (NOS-N), the Nordic Council of Ministers and the Nordic Academy for Advanced Study (NorFA).

Starting day: As soon as possible but latest 2003-9-1

Closing day job-announcement: 23rd of June

Working location: Centre for Geobiosphere Studies (CGB), Lund, Sweden

Position A: The carbon balance of a southern mixed forest and bog ecosystem in Sweden

Reference number: 332

Job description:

The focus of this project will be analysis of the biogeochemical cycles in ecosystems of southern Sweden with focus on CO₂ and CH₄ exchanges. The applicant will perform measurements of the total carbon balance in typical natural ecosystems for southern Sweden, such as mixed coniferous-deciduous forests and small mire-systems. The student will work mainly with practical field measurements such as eddy-covariance and chamber systems, as well as with the analysis and interpretation of the collected data.

Requested qualifications:

The candidate must have graduated preferably in environmental sciences, plant ecology, physical geography or other related fields. The student needs to be able to work independently out in the field and have a technical interest for running, maintaining or developing the measuring equipment.

Position B: Development of an integrated simulation system for the carbon balance of boreal ecosystems

Reference number: 2761

Job-description:

The carbon balance of different boreal ecosystems is currently measured at several sites in the Nordic countries. The carbon exchange, both CO₂ and CH₄ are being measured and the steering ecosystem processes are analyzed from coniferous forests, deciduous forests as well as from wetlands and lakes. This project will aim to develop an integrated simulation system, where the carbon balance of the boreal ecosystems is simulated. The simulation system can be used for direct comparison of the different ecosystems, for scenario analysis and as an integral part of regional and global simulation models. Data for model testing, calibration and validation will be available from different sites within the NECC-network.

Requested qualifications:

The candidate must have graduated in environmental sciences, plant ecology, physical geography or similar field with a strong complimentary experience in mathematics and/or computer sciences. The student must be highly interested in numerical modeling and model development as well as in mathematical applications and have some experience in the use of modern software.

For the application the form found on the homepage of the Lund University should be used:

http://www.naturvetenskap.lu.se/fou/antagn_blankett_eng.pdf

The application should include a CV, verified copies of relevant degrees, employment and a short description of the candidate's skills, interests, experience and possible own ideas in relation to the project. Further information about the application and/or the postgraduate education can be found under:

<http://www.doktorandhandboken.nu/english/>

The application, including the above mentioned form should be sent to:

Lund University, Administration Office, Faculty of Science,
PO Box 118, SE-221 00 LUND, Sweden

latest the 23rd of June 2003. State the application reference number on the envelope.

Further information about the research topic and job-position can be obtained from

[Harry Lankreijer:mailto:harry.lankreijer@nateko.lu.se](mailto:harry.lankreijer@nateko.lu.se)

Further information can be found on: <http://www.necc.nu>

4. PhD and Postdoc positions at the Institute for Environment and Sustainability from European Commission

The Institute for Environment and Sustainability of the Joint Research Centre of the European Commission published a call for interest for fellowships and trainees at the JRC, see <http://ies.jrc.cec.eu.int/jobs/>

The call includes the following categories:

- fellowships cat. 20 (up to 36 mo, PhD-student),
- fellowship cat. 30 (up to 36mo, postdoc)
- young trainees (up to 12 mo, 3 types: after secondary school,
- preparation of thesis, waiting for doctorate)

Fellowships receive monthly salary following the rules of Marie Curie. Trainees can receive a monthly allowance of 735 € in case they are not nationals of the host country. Deadline for presenting application forms for cat.20 and 30 is June 27. Call for trainees is open, deadline 31 Dec this year. The Laboratory for Biosphere Interactions of the Climate Change Unit is looking for

- a postdoc, specialist in dataset compilation, integrated modelling and inventoring carbon sequestration in forests (see reference number IES 3001).

- a PhD-student to work on GHG exchange, with focus on the combination of advanced techniques for measuring exchanges of all relevant trace gases (e.g., CO₂, H₂O, N₂O, CH₄, BVOCs), based on flux towers and a variety of different chamber systems (see reference number IES 2003).

- young trainees preparing a thesis or waiting for a doctorate, being interested to work in the areas indicated above or described in the workplan of our Action 2211 (available at the above web address under the job-reference numbers 3001 and 2003).

Please circulate this notice or bring it to the attention of any other interested colleagues!

N.B.: Candidate must complete and sign the application form and send it by registered mail within June 27th 2003 to the Institute *Administrative contact point*:

Mrs. Carla Dal Molin

EC - DG JRC

Institute for Environment and Sustainability

Management Support Unit

Via E. Fermi, 1 - TP.263

I - 21020 Ispra, VA

carla.dal-molin@cec.eu.int

5. Rapport Ruimtelijk Planbureau: Energie vraagt meer ruimte in 2020

Het Nederlandse ruimtelijk beleid moet nu al anticiperen op een grotere capaciteit aan windenergie dan de huidige beleidsdoelstelling voor 2020. Windenergie heeft in het windrijke Nederland als duurzame bron een aanzienlijk potentieel, vooral op de Noordzee. Als het huidige energiebeleid gericht op duurzame energie succesvol is, moet het mogelijk zijn om meer molens te plaatsen dan nu wordt voorzien. Ruimte mag dan geen beperking zijn. Dit is een van de bevindingen uit het rapport 'Energie is Ruimte' dat het Ruimtelijk Planbureau op 26 mei 2003 heeft gepresenteerd. In dit rapport wijst het Ruimtelijk Planbureau erop dat het debat over energie ook over de ruimtelijke aspecten moet gaan. Energie heeft altijd al een grote invloed gehad op de ruimte. De overgang naar nieuwe, duurzamer energiesystemen, die in het Nederlandse én internationale beleid wordt gestimuleerd, zal eveneens ruimtelijke gevolgen hebben. Omgekeerd kunnen ruimtelijke beperkingen die transitie afremmen. Het is een discussie die tot nu toe nauwelijks is gevoerd. (Ruimtelijk Planbureau, 26 mei 2003)

Download op de website van het Ruimtelijk Planbureau (<http://www.rpb.nl>) de samenvatting van deze publicatie: <http://62.25.2.34/db/o.exe/ikc/newsdirect.odb?url=www.rpb.nl>

6. Verkeer anders ordenen vermindert CO₂-uitstoot

In negentien gemeenten zijn projecten gestart waarbij een andere inrichting van wijken en wegen moet leiden tot minder uitstoot van CO₂ door autoverkeer. Leidraad bij de planvorming zijn de door Novem ontwikkelde concepten Vervoersprestatie op Locatie en Langzaam Rijden Gaat Sneller. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat verleent 492 000 euro subsidie.

More info <http://62.25.2.34/db/o.exe/ikc/newsdirect.odb?url=www.verkeerskunde.nl/nieuws2003/vpl.htm>

On the other hand: Milieumaatregelen verkeer kosten 1 miljard euro

In 2001 is 970 miljoen euro uitgegeven aan maatregelen om de belasting van het milieu door het verkeer te bestrijden. De toename van het verkeer én het grotere pakket aan maatregelen om de milieuverontreiniging te bestrijden, hebben de kosten van milieumaatregelen de afgelopen tien jaar ruim verdubbeld. Het grootste deel van de kosten - zoals bijvoorbeeld de aanschaf van katalysatoren - kwam voor rekening van de verkeersdeelnemers. Maatregelen tegen geluidshinder vergden in 2001 meer dan 270 miljoen euro. Hiervan kwam ruim 200 miljoen euro voor rekening van de overheid. (CBS Webmagazine, 12 mei 2003)

More info:

<http://62.25.2.34/db/o.exe/ikc/newsdirect.odb?url=www.cbs.nl/nl/publicaties/artikelen/algemeen/webmagazine/artikelen/2003/1187k.htm>

7. The Green who won't give up: Max Nicholson 1904-2003

The conservationist Max Nicholson, who has died recently, published "The System" (1967), an indictment of the inadequacies and bureaucracy of the administrative civil service in the UK. The book sets out the theory that the (British) establishment has a morbid fear of facing the future, like the impacts of economic growth in the next millennium. His book "The Environmental Revolution" was published in 1970. Many of his printed lectures - on conservation and the next renaissance in 1964, and international economic development and the environment in 1970 - eerily prefigure today's research on global change and "sustainable development". The people of the Club of Rome, who published "The Limits to Growth" (1972) certainly were influenced by his work. With Peter Scott and others, he helped create the World Wildlife Fund in 1961. He was also one of the founders of the World Conservation Union, currently known as IUCN.

He had a formidable career of public service. Nicholson operated behind the scenes as the ideas and institutions man. He started out in the thirties, the golden age of planning, when the Soviet Union five-year plans caught eyes across Europe and America. As a journalist on the Weekend Review in the early Thirties, Nicholson compiled a national a National Plan for Britain, which led to the foundation of Political and Economic Planning (PEP) Until the outbreak of the war, he was secretary of the pioneering think tank "Political and Economic Planning" which drew plans for health services, education reform and social services. In the latter years of the second World War, he attended the conferences about the reconstruction of Europe at Cairo, Quebec, Yalta and Potsdam. Unlike many who have followed him in government bodies, Nicholson saw the virtue in creating a strong voluntary movement to strengthen government's hand against vested interests. He pressed the BBC and ITV to develop programmes on nature conservation and environmental issues - something the chiefs of that time did not believe would prove popular peak-time viewing. All this while he was working as a top civil servant - imagine what people would say about that today.

In 1987 he was lead-author who produced seven-volumes of The New Environmental Age (1987). Shortly after his 90th birthday, he created the New Renaissance Group, which produced Where Next? Reflections On The Human Future (2000) as a guide for the Millennium; this was inspired by The Humanist Frame. He continued to enjoy writing well into his 90s, particularly NRG papers. He was interested in population issues and was a founder member and chairman of Common Ground International; he was involved with the International Planned Parenthood Federation (IPPF).

In 1989 he initiated the project "International Biodiversity Training Centre, S'Albufera, Mallorca", currently known as TAIB (see: <http://www.fsd.nl/TAIB/mainalbu.html>). At that time Nicholson was able to put a team in the field to tackle an issue which was concerning Max more and more, and for which little work was being done. That issue was global environmental change and its effects on the local environment. What was needed, however, was knowledge about the site and demonstration of why it was so important. To meet this need Max organised an a team of scientists, originally from Britain but in later years more and more international, to make regular visits to study the site. In order to do this he sought the backing of the newly formed Earthwatch Europe, using the project as an impetus for Earthwatch Europe to get going and give the organisation a flagship initiative to heighten its prestige.

(Edward) Max Nicholson, environmentalist, born July 12 1904; died April 26 2003 , aged 98.

Sources: www.maxnicholson.com

The weekend telegraph, September 1997

8. European commission proposes EU Water Fund

More info :

http://www.europa.eu.int/rapid/start/cgi/guesten.ksh?p_action.gettxt=gt&doc=IP/03/556%7C0%7CRAPID&lg=EN&display

The European Commission today proposed the establishment of a European Union Water Fund, with a budget of €1 billion, to help give people in the 77 African, Caribbean and Pacific (ACP) signatory countries to the Cotonou Agreement access to safe drinking water and adequate sanitation. Today's Communication builds on the EU Water Initiative, launched during the World Summit on Sustainable Development (WSSD) in Johannesburg in September 2002. The WSSD confirmed the target, set by the Millennium Development Goals, of halving, by 2015, the number of people across the world without access to safe drinking water and basic sanitation. The fund is intended to be a catalyst - promoting initiatives, providing information, being a clearing-house, building research and management capacity in ACP countries - as well as an instrument which can provide the missing link in financing sustainable projects and activities. The Commission will now discuss this proposal with the EU Member States and the ACP partners, and give due consideration to the necessary steps to allow the financing to be mobilised from the European Development Fund to set up the Fund.

European Commission President Romano Prodi said: "Our proposal to commit €1 billion to a new EU Water Fund shows our determination make good the undertakings made at the Johannesburg summit. Water is the key to life on earth and far too many people are forced to eke out a living without safe supplies of this most basic resource. We hope that the Member States and ACP partner countries will back this bold initiative and that it will serve as a catalyst to encourage others around the world to take similar measures to ease the plight of those less fortunate than we are."

Welcoming the proposals, Commissioner for Development and Humanitarian Aid, Poul Nielson, said: "Water plays a vital role for sustaining life and human development on this planet. More people die every year world-wide from unsafe water than from war. Over 1.1 billion people on Earth do not have access to safe drinking water and about 2.4 billion people lack adequate sanitation. In Africa, close to 40% of the population are without access to safe water and even more lack adequate sanitation. Over the last 50 years in particular, the world's supply of fresh water has been subjected to increasing pressures and has also suffered quality degradation in many regions. With this Communication, the Commission confirms its determination to deliver on the commitments it made in Johannesburg.

We call on Member States and ACP partners to support this initiative." The World Summit on Sustainable Development and the Millennium Development Goal marked important steps towards ensuring water security for the 21st century, undertaking to halve the number of people without access to safe drinking water and basic sanitation by 2015. Meeting these targets will require an extraordinary mobilisation of all those involved: bilateral and multilateral providers of funds, beneficiary countries, public authorities, civil society and the private sector. Unfortunately, the recent World Water Forum in Kyoto did not achieve this global mobilisation, because no major initiative was announced to demonstrate the required determination and no extra money was put on the table. The Camdessus Report (Financing Water for All) has put a price tag of about €10 billion a year for achieving the WSSD target for water and about €27 billion a year if sanitation is added. Today's Commission Communication proposes the establishment of an EU Water Fund for the ACP countries with a budget of €1 billion. The money would come from the uncommitted reserve in the 9th European Development Fund. As a first priority, the Fund would be orientated towards achieving the targets on water supply and sanitation, within the framework of integrated water resources management, and would include co-financing with other sources of finance.

The Fund should concentrate its activities in countries which have a sound national water policy or which are strongly committed to developing one, based on good governance principles, and where the priority is given to spending on social sectors, and the relevant indicators have been defined as part of the Poverty Reduction Strategy Process (PRSP). Countries which do not satisfy these criteria should be assisted in developing a national policy and associated indicators as part of capacity building projects.

Mobilisation of a significant level of resources is a key factor for the realisation of the Millennium Development Goal. But it will also be necessary to apply a flexible approach to management and implementation. The EU Water Fund should reflect these principles and at the same time respond to sound rules of transparency and accountability. It would thus constitute an effective mechanism to meet a priority objective in an efficient manner.

9. CO2-emissiehandel vanaf 2005 helpt de Energietransitie

(Bron: Nieuwsbrief Energie Transitie EZ, 28 mei: energietransitie@minez.nl)

Het komende Europese systeem voor emissiehandel wordt door veel partijen ervaren als een belangrijke impuls voor de transitie naar een duurzame energiehuishouding. "Emissiehandel zorgt ervoor dat de uitstoot van broeikasgassen een prijs krijgt", aldus Paul van Slobbe van het ministerie van Economische Zaken. "Emissiehandel werkt daarmee dezelfde kant op als het project Energietransitie."

Momenteel bespreekt het Europees parlement de Europese richtlijn. Als de Richtlijn wordt aangenomen dan start de eerste handelsperiode op 1 januari 2005 en duurt tot 2008. Dan volgt een tweede periode tot eind 2012. De eerste handelsperiode worden gezien als een proefperiode, maar het gaat wel om echte handel. Voor die eerste periode is een aantal industriële sectoren gekozen, alsmede alle opwekkingseenheden met een groter thermisch vermogen dan 20 megawatt. In Nederland zullen naar schatting zo'n driehonderd bedrijfslocaties ('inrichtingen') onder het handelssysteem gaan vallen. Het principe van emissiehandel is dat elk deelnemend bedrijf zich moet houden aan een maximum plafond voor de emissies. Aan die eis kan het voldoen door zelf maatregelen te nemen om de emissie te beteugelen, maar het kan ook extra rechten kopen van andere bedrijven die zelf onder hun plafond blijven.

Voor de implementatie van de komende richtlijn werkt de overheid nauw samen met het bedrijfsleven. "Want emissiehandel staat of valt met een breed draagvlak", aldus Van Slobbe. Zo is voor de implementatie van emissiehandel een aanpassing nodig van de Wet milieubeheer. Een voorstel daartoe, ook van toepassing op het komende systeem voor emissiehandel van stikstofoxiden (NOx), is reeds voor commentaar rondgestuurd. Daarnaast werkt een werkgroep een systeem uit voor de monitoring van CO2, ofwel: hoe kunnen de emissies van een bedrijfslocatie op de juiste manier worden bijgehouden? Een 'Emissie Autoriteit' die de emissiehandel zal gaan registreren en regisseren, is reeds in oprichting.

Ten slotte werkt een werkgroep aan het heetste hangijzer: het systeem voor toewijzen van plafonds aan bedrijven. "Voor 31 maart 2004 moet het definitieve allocatieplan in Brussel liggen. Omdat er ook een inspraakprocedure komt, en wellicht nog politieke besluitvorming, moeten we rond november klaar zijn met ons plan. De tijdsdruk is dus groot", zegt Van Slobbe, projectleider van dit onderdeel. "De belangrijkste opgave ligt hier hoe we bij de allocatie van de CO2-rechten optimaal gebruik kunnen maken van het Convenant Benchmarking. Er worden binnenkort drie opties aan de stuurgroep CO2-emissiehandel voorgelegd, deze zullen verder worden uitgewerkt en na de zomer willen wij er één selecteren."

In de komende Energietransitie Nieuwsbrieven: (Mail naar: energietransitie@minez.nl) zullen we u op de hoogte houden van de ontwikkelingen. Tevens zullen we op de website aandacht besteden aan vragen rondom 'Energietransitie en emissiehandel'. Op <http://www.emissiehandel.nl> van EZ vindt u algemene informatie over emissiehandel.

10. A new forest six times the size of Glasgow required to absorb CO2 from planned roads

By [Rob Edwards](#), Environment Editor Sunday Herald

Source: <http://www.sundayherald.com/34086>

It's just a minor snag, hardly worth mentioning. But where are ministers going to plant the 150 million trees they need to combat traffic pollution?

In the partnership agreement for the next four years of coalition government, Labour and the Liberal Democrats promised to protect the environment by planting trees alongside new roads. The aim is to soak up the carbon dioxide from vehicle exhausts which wrecks the climate. But experts claim it will take a forest five or six times the size of Glasgow to counteract the steep rise in carbon pollution that will be caused by the Executive's £1 billion road-building programme. Environment minister Ross Finnie would have to organise the planting of 150m trees over an area the size of 140,000 football pitches. The idea met with derision from transport campaigners, environmental groups and the Green Party. 'Maybe ministers should ensure they are fig trees. At least then they could use the leaves to cover their embarrassment,' said Colin Howden from the TRANSform Scotland campaign group. 'They seem to have given up on trying to tackle the growth in road traffic. As well as more pollution, that means more road deaths, more ill-health, more disrupted communities, and more urban sprawl.' Trees absorb and trap carbon dioxide as they grow, and so can be used as 'carbon sinks' to offset pollution and reduce the risks of climate change. This is the rationale for the green promise made in the partnership agreement signed this month by Labour leader Jack McConnell and LibDem leader Jim Wallace. It declared: 'We will learn from

experience overseas with a view to setting a minimum standard for planting trees to act as carbon sinks beside new road developments.'

So the Sunday Herald asked a leading expert on carbon sinks to estimate the area of woodland needed to offset the pollution new roads will cause. The answer, according to Dr Richard Tipper, a director of The Edinburgh Centre for Carbon Management, is a massive 100,000 hectares. 'It is obviously unrealistic to achieve anything like this by planting along the edges of highways,' he said. But if the Scottish Executive was serious, it could invest in large-scale United Nations schemes to combat the growth of deserts in China and India, he added. Studies for the Executive have put the amount of carbon dioxide emitted by road vehicles at more than eight million tonnes, and predict a 27% growth in road traffic over the next 20 years. On this basis, Tipper estimates that an additional 22m tonnes of carbon dioxide could be released into the atmosphere by 2023. 'Making motorists and road-builders contribute to schemes such as the UN programme on desertification could be an effective way of stimulating environmental awareness,' he argued. Environmental groups, however, were more scathing. 'Ministers should start looking out their wellies because their plans to keep on building new roads such as the M74 and Aberdeen by-pass mean there's going to be one heck of a lot of trees needing to be planted,' said Dr Dan Barlow, head of research at Friends of the Earth Scotland. Barlow is alarmed that the partnership agreement, and the Labour and Lib Dem manifestos that preceded it, fail to mention any plans to cut road traffic growth. In 2002, then transport minister Wendy Alexander vowed to 'stabilise' growth at 2001 levels by 2021.

But the fear now is that this aim has been quietly dropped under pressure from the powerful roads lobby. 'The absence of any mention in the partnership agreement that the overall aim is to stabilise and reduce traffic growth, as previously promised, speaks volumes,' said Barlow. The Executive insisted it was committed to making an 'equitable contribution' to the UK target of cutting carbon dioxide emissions by 20% by 2020. 'We will review international work, including the latest scientific advice, to determine the extent to which tree planting beside roads can assist our climate change objectives,' said an Executive spokesman.

'This information, together with practical considerations such as land availability, will be used to inform minimum recommended standards for the planting of trees.' If tree-planting throughout Scotland continues at current levels, the Executive pointed out, the area of woodland planted since 1990 would be enough to absorb an average of 0.4 million tonnes of carbon a year by 2010. But this was ridiculed by the Scottish Green Party, which now has seven MSPs in the Scottish parliament. 'This is laughable tokenism by the coalition,' said Mark Ruskell, the new Green MSP for mid-Scotland and Fife. 'Planting trees to offset carbon emissions is not a long-term solution. If the Executive was serious about tackling climate change, it would be opening new rail links, not building new roads.'

11. KNMI Klimaat rapport 2003

De opwarming van Nederland zet onverminderd door en loopt in grote lijnen in de pas met de wereldwijde klimaatverandering. De opwarming in ons land is bovendien versterkt doordat het vaker uit het zuidwesten waaide met name in de late winter en het vroege voorjaar. De wijzigingen in het windklimaat houden mogelijk verband met de door de mens veroorzaakte afbraak van de ozonlaag en versterking van het broeikaseffect. Dat zijn de belangrijkste en opmerkelijke conclusies in '[De toestand van het klimaat in Nederland 2003](#)', het vierde klimaatrapport van het KNMI. Het eerste exemplaar van dat rapport is vandaag in De Bilt aangeboden aan staatssecretaris Melanie Schultz van Haegen van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

De windrichting in ons land hangt samen met de ligging van hoge- en lagedrukgebieden. De drukgebieden maken deel uit van grootschalige patronen die aan schommelingen onderhevig zijn. Recent onderzoek laat zien dat er een samenhang bestaat tussen temperatuur en wind op grote hoogte (de zogenoemde stratosfeer waarin zich de ozonlaag bevindt) en de wind aan het aardoppervlak. Zo blijkt in de winter een relatief lage temperatuur in de ozonlaag boven de Noordpool, zoals de afgelopen jaren is gemeten, samen te gaan met een sterkere westenwind aan het aardoppervlak. In ons land leidt dat op leefniveau in de winter en in de lente tot hogere temperaturen. Hierin schuilt een deel van de verklaring voor het warmere klimaat dat we de laatste tientallen jaren beleven. Voor het overige deel hangt het verloop van de Nederlandse temperatuur samen met verschijnselen die een wereldwijde invloed hebben: vulkaanuitbarstingen, zonneactiviteit, chaotische schommelingen en vanaf het midden van de 20e eeuw het door de mens versterkte broeikaseffect. De menselijke invloed is tegenwoordig de overheersende factor. De afkoeling van de stratosfeer boven de Noordpool in de late winter en het vroege voorjaar, die opmerkelijk genoeg dus vermoedelijk bijdraagt aan de opwarming van de onderste luchtlagen boven Nederland, wordt veroorzaakt aan de afbraak van ozon en de toename van broeikasgassen door menselijke activiteiten. Uit het onderzoek blijkt dat vooral de late winters en vroege lentes in de tweede helft van de 20e eeuw aanmerkelijk warmer zijn geworden door veranderingen in de overheersende wind naar een meer zuidwestelijke richting. Uit de meetgegevens van het KNMI blijkt dat de opwarming in ons land de afgelopen jaren onverminderd is doorgedaan. De toptien van de warmste jaren sinds 1901 bestaat volledig uit jaren vanaf 1989. De verhoogde temperaturen hebben gevolgen voor de natuur en de samenleving. Deels in samenhang met het warmere weer is ook de hoeveelheid neerslag toegenomen. De komende decennia verwacht het KNMI nog grotere klimaatveranderingen: de invloed van de mens neemt toe waardoor in de loop van de 21e eeuw de wereldgemiddelde temperatuur verder stijgt met 1 tot 6 graden. Dat leidt tot meer en heviger neerslag en een zeespiegelstijging met 10 tot 90 cm. In Nederland heeft dat verstrekkende gevolgen voor met name de waterhuishouding. Het rapport "[De toestand van het klimaat in Nederland 2003](#)" vindt u integraal op www.knmi.nl. Exemplaren van het rapport kunt u aanvragen bij de bibliotheek van het KNMI via e-mail (bibliotheek@knmi.nl). Voor meer informatie en interviews met de onderzoekers die het rapport hebben geschreven kunt u contact opnemen met Harry Geurts, persvoorlichter KNMI, 030 2206317. Mail: persvoorlichting@knmi.nl

Colofon:

The CCB-Bulletin is a news bulletin for researchers in the field of global environmental change from Wageningen University and Research Centre, as well as for people who are interested. The bulletin is provided by the Climate Change and Biosphere Research Centre (CCB - Wageningen UR). This bulletin board is intended for information exchange, like announcements of workshops, conferences, job opportunities and education courses in

Would you like to add a news item or a changes in E-MAILADRES or you want to be removed from this newsbulletin ?

Please contact jeroen.veraart@wur.nl

© 2003 CCB Wageningen-UR